

7. NELEGÁLNÍ VSTUP A POBYT CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČR

Do roku 2008 se pod pojmem „**Nelegální migrace přes státní hranice ČR**“ rozuměly případy, ve kterých osoby (cizinci i občané ČR) nedovoleným způsobem překročily státní hranice ČR. Byly zde zahrnuty zjištěné případy neoprávněných vstupů cizinců na území ČR i případy, kdy cizinci území nedovoleným způsobem opouštěli nebo se o neoprávněný přechod státních hranic prokazatelně pokusili. Byly evidovány např. případy použití neregulérních cestovních dokladů, přechody státních hranic s účastí převaděčů či případy osob nalezených v úkrytech dopravních prostředků. Součástí statistik byly rovněž pokusy cizinců o vstup na území ČR, ačkoli jim trval trest vyhoštění uložený soudem či trvá pravomocné rozhodnutí o správním vyhoštění.

Rovněž do roku 2008 byly do kategorie „**Nelegální migrace – porušování pobytového režimu**“ zahrnovány zjištěné případy nelegálního pobytu cizinců na území ČR, a to ve vnitrozemí nebo na hraničních přechodech při jejich vycestování z ČR¹.

V souvislosti se vstupem ČR do schengenského prostoru bylo nutné radikálně změnit pojetí definic nelegální migrace na území ČR. Z tohoto důvodu nejsou statistiky nelegální migrace v roce 2008 srovnatelné s roky předešlými. Rok 2008 tak může být považován za „nultý“ rok v oblasti statistického vykazování nelegální migrace.

Od roku 2008 jsou sledovány dvě základní kategorie nelegální migrace na území České republiky:

1. **nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici ČR** – v této kategorii jsou evidováni cizinci, kteří nedovoleně překročili nebo se pokusili o nedovolené překročení vnější schengenské hranice, tj. na mezinárodních letištích ČR,
2. **nelegální pobyt** – v této kategorii jsou evidováni cizinci, kteří se zdržovali na území ČR, včetně tranzitního prostoru na mezinárodních letištích bez platného pobytového oprávnění či víza. Kategorie nelegálního pobytu zahrnuje podkategorii **tranzitní nelegální migrace**², při které cizinci nedovoleně překročili pozemní nebo vzdušnou vnitroschengenskou hranici s cílem pokračovat přes území ČR do dalších zemí EU/schengenského prostoru.

Správní vyhoštění

Správním vyhoštěním se rozumí ukončení pobytu cizince na území, které je spojeno se stanovením doby k vycestování z území členských států Evropské unie a doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států Evropské unie. Doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států Evropské unie, stanoví Policie ČR v rozhodnutí o správním vyhoštění cizince. V odůvodněných případech lze rozhodnutím stanovit hraniční přechod pro vycestování z území.³

Na základě pravomocného rozhodnutí o správním vyhoštění Ředitelství služby cizinecké policie označí cizince za nežádoucí osobu a zařadí jej do evidence nežádoucích osob (§ 154 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky). Evidence nežádoucích osob je součástí Cizineckého informačního systému, který je zdrojem pro statistické údaje uvedené v kapitole 7, tabulkách **7-6. Vývoj počtu vyhoštěných z ČR** a **7-7. Vyhoštění z ČR podle vybraných státních občanství** za dané roky.

Trest vyhoštění viz metodika kapitoly 5 - Kriminalita cizinců.

¹ V souladu s vykazováním sběru dat nelegální migrace cizinců na území ČR, byla odstraněna z tabulkových přehledů položka občané ČR.

² Podkategorii „nelegálního pobytu na území ČR“ ve statistickém vykazování tvoří „tranzitní nelegální migrace“, která dosáhla v roce 2022 markantního nárůstu. Tato položka je uvedena v samostatném tabulkovém přehledu (viz tabulka 7-5.) Při dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic České republiky na celém úseku pozemní hranice se Slovenskou republikou v období od 29. 9. do 31. 12. 2022, bylo v rámci tranzitní nelegální migrace zjištěno 9 404 cizinců. Dle státních příslušností byla data zjištěná při uvedeném kontrolním opatření zahrnuta do celkového počtu tranzitní nelegální migrace (viz tabulkový přehled).

³ Dle ust. § 118 odst. 1, 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.